

Edle og Willy Gravdal

forteller fra sine 53 år som hyttefolk på Gjevik, slik de opplevde det.

I 1964 kjøpte vi vår første hytte på Gjevik. En enkel planke-hytte i Gjevikveien 14. "Åslia" hette den og lå et stykke opp i skogen. På den tiden var det bare noen få familier som var fastboende og det var bare noen få familier som hadde strøm.

Utedo var helt greit, og vi tok vann fra bekken. Det var et fredelig og fint sted. På vinteren ble det bare dagsturer til hytta. Det var mange skiturer og isfisking og vi skle i bakkene med gamle plast-sekker som underlag.

I sommertiden når det var skoleferie var det fullt i de fleste hyttene. Alle måtte til Langen for å bade og bruke robåten. På Bru var det landhandel og kafe og for å komme dit rodde vi med prammen vår.

*I Langen er det gjedde, og abbor brasme og mort,
Og der kan alle fiske fritt foruten fiskekort,
Der kan vi ta en dukkert når varmen blir for het,
Og der kan ingen brenne seg på brennmanet.*

Willy

Eieren av gården, Otto Gjevik (1917-1992) var en fin badevakt. Han sto i vannet nesten hele sommeren. Ungene var så glad i ham. Otto lærte barna å svømme med hjelp av store traktorslanger. Han lærte de også å stupe og de klatret opp til skulderen hans og hoppet/stupte ut i vannet. Barnas foreldre var trygge for sine barn når de visste at Otto var på stranda.

Otto hadde kaniner og høner. Alle dyrene gikk fritt omkring; men han klarte ikke å avlive sine dyr. På høsten fikk han problemer så da ga han bort dyrene til hyttefolket som sikkert fikk gode middager. Alle fikk lov å plukke bær i Ottos hage. Han var en trivelig og bestemt kar. Bl.a var det forbudt med løse hunder, han tenkte på skogens dyr også Otto.

Fortalt av Edle 88 år.

Skogens dyr

Flere av skogens dyr ser vi sjelden fordi de er aktive om natta.

En gang jeg gikk tur over Gjevikåsen traff jeg en flokk på fem elger, sier Willy. Det var en fin opplevelse!

En bør gå forsiktig, med åpne sanser, se og lytte.

Mens familien var ute og rodde på Langen en varm sommerdag fikk vi se skogens

konge rusle ned til vannet og legge på svøm. Den kom seg opp på andre siden og ristet seg før den ble borte mellom trestammene. Rådyrene ser vi stadig her, og en dag jeg kom kjørende til hytta stod det et rådyr og forsynte seg av blomsterbedet. Reven får vi øye på av og til. Også gaupa er sett i det siste til og med i Løkkaveien. En kald vinterdag hadde jeg hogd ned et ospetre. Morgenen etter var alle grenene hvite fordi harene hadde spist barken i nattens løp. Grevlingen treffer vi på en gang i blant. På Langen, Siggerud og Fjell er det bever.

Fugler

Noen fugler er på gjennomreise vår og høst, men de fleste som jeg har lært å kjenne er i skogen her om sommeren som streiffugler eller stamfugler. Det første vårtegn her er orrhaneleik. To bokfinkhanner sloss så fjærene føyk mens de kvitret og sang av full hals. De synger for å tiltrekke seg en make og hevde et revir. Dette har Sverre M. Fjeldstad fortalt. Om våren hører vi den pistrete lyden fra rugda. Tarjei Vesås skriver i en av sine bøker at lykkelig er den som har rugdetrekket over sitt tak.

En gang fikk jeg nærkontakt med granmeisen som er kjent for å være ganske tam. Den kom og satte seg på handa mi, på skulderen og på hodet. Tilslutt satte den seg på underleppa, men da måtte jeg jage den vekk.

En mørk kveld gikk jeg utenfor hytta og fikk høre en merkelig surrelyd. Det hørtes ut som en spinnerokk. Senere fikk jeg høre at det måtte være natteravnen.

En gang så jeg en meiseflokk som flakset og kvitret voldsomt. Da fikk jeg øye på en liten spurvugle som de ville jage bort. Vi kan også se musvåken når den seiler avstand i glideflukt over landskapet. På Langen kan vi se både svaner, måker, ender og hegrer.

Fugler jeg har observert på Gjevik

Kjøttmeis, Blåmeis, Granmeis, Toppmeis, Gråtrost, Svarttrost, Rødvingetrost, Måltrost, Løvsanger, Hagesanger, Jernspurv, Rødstrupe, Bokfink, Fluesnapper, Dompapp, Linerle, Gjerdesmutt, Spettmeis, Trekryper, Grønnfink, Gråsisik, Grønnsisik, Stær, Gulspurv, Fuglekonge, Grankorsnebb, Skjære, Kråke, Ravn, Flaggspett, Svartspett, Grønnspekt, Rugde, Orrfugl, Gjøk, Vende-hals, Spurvehauk, Musvåk, Nøtteskrike, Skogdue, Stokkender, Kanadagjess, Måker, Terner, Strandsniper, Svaner, Hegrer, Lerker, Trepiplerker, Rødstjert, Taksvale, Sdensvans, Natteravn, Låvesvale og Spurvugle. (Antall 55)

Rundt omkring på Gjevik

Under og etter krigen ble det solgt mange hyttetomter på Gjevik. Folk hadde behov for å komme seg ut av byen og ha et sted å reise til for å få frisk luft og søke skogens ro. Det var mulig å ta bussen som gikk en gang i blant...

Om sommeren kunne en ligge i telt og senere bygge en enkel hytte. Materialene ble noen ganger fraktet på sykkelen.

Fra Bru til Gjevik gård var det kjerrevei. Den ble smått om senn utbedret og egnet for bilkjøring. Problemet var at det var flere bratte bakker, en av dem ble kalt "hestedreperen". De kalde vintrene var det mulig å kjøre på isen over vannet for å unngå de bratte bakkene. Adkomsten til mange av tomtene var bare stier, men ved hjelp av dugnad bedret det seg etter hvert.

Da Bru/Fjellveien var ferdig var det et stort fremskritt.

Den veien som hadde størst betydning for hytte-eierne var den nye veien fra Nordli til Gjevik.

For noen år siden drev Ski Kommuneskoger tømmerhogst på Gjevikåsen. Da bygde de Løkkaveien for å få kjørt frem tømmeret. De 12 eierne langs veien har som andelseiere bruksrett med vedlikeholdsplikter.

For å hindre forurensing av Langen gikk Kommunen inn for krav om at alle fastboende skulle knytte seg til kloakkrenseanlegget. Hytte-eierne kunne også få være med , på frivillig basis.

Nå er det også laget en gang og sykkelvei helt til Siggerud skole. Etterhvert kan nordre Langen gå over fra hyttegrennd til villastrøk. -

Det går blåmerkede sommerløyper fra Gjevik til Fjell og videre til Østmarka. På en fjellknaus i Løkkaveien nr.7 er det et fortidsminne som er registrert, en liten jettegryte. På den ene siden av Fjellstadåsen, ved Bru/Fjellveien er det et kjent treningssted for fjellklatrere som er blitt benyttet i mange år. Det er nifst å se når de henger og dingler i et tau i loddrette fjellveggen.

Det er utarbeidet kart for turorientering (Skautraveren) i hele Ski og Oppegård kommuner. På Gjevikåsen er det lyst og åpent fordi det er spredt furuskog. I beskrivelsen av Gjevikåsen står det at terrenget er noe av det fineste i hele Sørmarka.

Fortalt av Willy 90 år.